

GAZETA PORANNA

ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW

Nr. 6841.

Lwów, środa, 26 września 1923.

Rok XIV.

Wydawca: Spółka Akcyjna Wydawnicza. Cena egz. 5000 M.p. Redaktor naczelny: Stanisław Zachariasiewicz

Rosja wystawia 10-cio miljonową armię.

TRAGICZNY KONKURS BALONÓW.

Bruksela. (PAT.) Otwarto tu międzynarodowy konkurs balonów o puchar Gordon Bonnetta. W konkursie bierze udział 14 balonów. Dwa balony, jeden hiszpański, a jeden szwajcarski spłonęły w czasie burzy pomiędzy Mallines a Antwerpią. Trzy osoby poniosło śmierć, jedna została raniona.

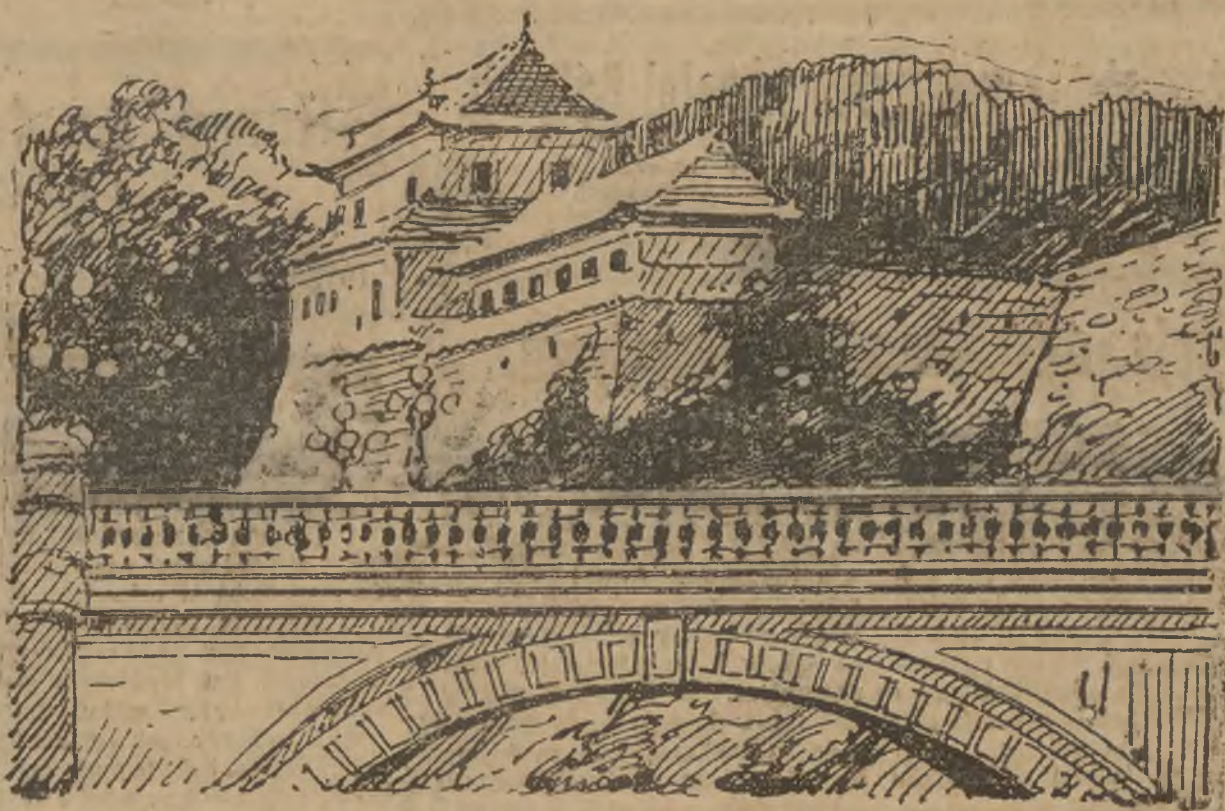
ZA DWA DNI WŁOSI OPUSZCZA CAŁKOWICIE KORFU.

Londyn. (PAT.) Z Korfu donoszą, że tamt. konsul angielski otrzymał od gen. konsula włoskiego zawiadomienie, że ewakuacja Korfu będzie przeprowadzona dnia 27. bm. rano i że w dniu tym władze okupacyjne oddadzą władzom greckim wszystkie resorty administracji.

WŁOSI CHCA SIĘ NA STAŁE USADOWIĆ W RJECE.

Warszawa. Tel. wł. (J.) Korespondent londyński „Daily Express” z Rjeki donosi, że Włosi przygotowują się do kompletnego objęcia w posiadanie tego miasta, aby zapewnić sobie w ten sposób panowanie nad Adriatykiem.

PALAC CESARSKI W TOKIO.

Rycina ta przedstawia pałac cesarski w Tokio, częściowo zniszczony wskutek ostatniego trzęsienia ziemi. Przed bramą tegoż zeszłego roku zaczął się robotnik japoński, uita w celu dokonania zamachu na cesarza Japonii. Tymczasem bomba, ukryta w fałdach płaszcza, eksplodowała przedwcześnie, a Fujita sam zginął na miejscu.

Wilno przygotowuje się na przyjęcie Gen. Haller w drodze do Ameryki.

Warszawa. (Tel. wł.) (J.) Z Wilna donoszą, że powstał tam obszerny komitet obywatelski pod przewodnictwem gen. Rydz-Śmigłego, prezydenta miasta p. Banikowskiego i

delegata rządu p. Romana, którego zadaniem jest przygotowanie do uroczystego powitania prezydenta Rzeczypospolitej polskiej.

Warszawa. (Tel. wł.) (J.) Z Katowic donoszą, że wczoraj w przejeździe do Ameryki zatrzymał się tam na krótki czas gen. Józef Haller, któremu urządzono na dworcu serdeczną owację. Na powitanie generała wystąpiło około 300 hallerczyków

z orkiestra. Obecny był na dworcu dowódca dywizji górnośląskiej gen. Horoszkiewicz. Gen. Haller oświadczył, że po ukończeniu zjazdu związków amerykańskich polskich weteranów, odwiedzi miszra Paderewskiego.

Bulgaria przechedzi konwulsje komunistyczne.

Sofja. (PAT.) W kilku miejscowościach w okolicy Kasanliku, w których ogłoszony został ustrój sowiecki oddziały wojskowe przy pomocy ludności przywróciły stan normalny. Ciągną kilkadziesiąt komunistów zbiegłych w kierunku Rosji na południe od Kasanliku i skryła się w górach, gdzie jednak została zamieszana do poddania się. Dwa

przewodcy grupy popełnili samobójstwo. W kraju naogół nastąpiło uspokojenie.

Rzym. (PAT.) Tat. dzienniki podają wiadomość „Obzora”, wedle której wojska bułgarskie stłumiły powstanie komunistyczne, atoli obie strony poniosły ciężkie straty. Zginąć miało 684 ludzi, a 2,000 odniosło rany.

Wybuch miny zabił czterech żołnierzy.

Warszawa. (Tel. wł.) (J.) W łaźni wojskowej, mieszczącej się w zabudowaniach batalionu chemicznego pod Warszawą nastąpił onegdaj wybuch niemieckiej miny napełnionej trzema kilogramami ekrazytu. Mia nowicie pod dozorem starszego sapera Drozdowskiego zanurzono minę w wannie, napełnionej wodą, poczem przystąpiono do jej rozebrania. W tym momencie nastąpił wybuch, w którego rezultacie saper Droz-

dowski oraz trzech młodszych żołnierzy tego oddziału zostało zabitych, zaś jeden leży ranny w głowę

SZWAJCARZY WOLA BYĆ OSTROJNI.

Wiedeń. (PAT.) „Der Morgen” donosi z Bozylsu Szwajcarskie posterunki graniczne zostały w ostatnich dniach powiększone. Władze odbywały narady w celu zabezpieczenia granicy na wypadek wojny domowej w Niemczech.

Pieść bawarska spadnie na karki pruskie.

Monachium. (PAT.) W Akwizgranie odbył się wiec nacjonalistycznych związków bojowych, na którym przemawiał były kapitan Neiss, kierownik wojskowych formacji

Reichsflage. Wystąpił on gwałtownie przeciw Stresemannowi nazywając go pachołkiem marksizmu i zagroził wystąpieniem Bawarii przeciw Niemcom północnym. Kwestja

nieniecka wedle kapitana Neissa rozwiązana będzie w Berlinie pięścią bawarską. Na zebraniu obecny był gen. Ludendorff.

Pożar na kopalni Reden szaleje.

Warszawa. Tel. wł. (J.) Z Sosnowca donoszą, że pożar kopalni Reden trwa w dalszym ciągu. Z szybów buchają w dalszym ciągu kłęby dymu świadczące o szalejącym podziemnym pożarze. Akcja ratunkowa

jest prowadzona niezwykle energicznie i zdaje się, że w najbliższych już dniach ogień zostanie opanowany, a kopalnia będzie uruchomiona. Według obliczeń liczba ofiar nie przekracza 40 osób.

Demonstracje i rozruchy na Śląsku Opolskim.

Warszawa. (Tel. wł.) (J.) Według wiadomości otrzymanych w Katowicach odbyły się w Gliwicach i Zabrzeu wielkie demonstracje robotnicze, na których żądano wypłaty wię-

szych zaliczek. Takie same demonstracje odbyły się w Bytomiu, gdzie równocześnie przy tej okazji napađano na żydów i bito ich. Ekscytem położyła kres policja.

Groźny strajk generalny w całej Bułgarji.

(ea.) „Tagespost“ donosi z Belgradu, iż nadeszły tam wiadomości z Bułgarji, że pracownicy kolejowi i pocztowi rozpoczęli strajk generalny. Partja ko-

munistyczna rozesała do wszystkich organizacji robotniczych w Bułgarji manifest, w którym wzywa wszystkich do podjęcia powszechnego strajku

Szkoła dziennikarsko-publicystyczna.

W Warszawie rozpoczyna wkrótce nowy rok szkolny jedyna w swym rodzaju uczelnia: Szkoła dziennikarsko-publicystyczna. Instytucja ta istniejąca już 7 lat postawiła sobie za zadanie stworzyć typ wyształconego w swym fachu dziennikarza i 3 letni program jej nauk obejmuje całokształt wiedzy niezbędnej dla przyszłego wyrażiciela opinii publicznej. W szkole wykładają najwybitniejsi profesorowie i uczeni stolicy, między innymi pułk. Dab-

rowski Grabiec (Historja polityczna), Jellenta (teatr, literatura), Kempner Teoria dziennikarstwa), Rygiel bibliotekarz bibl. warszawskiej (Historja książki i słowa pisanego), Łudwik Kulczycki, Ernest Luniński i wielu innych.

Nie od rzeczy będzie wspomnieć, że szkoły takie istnieją już od lat za granicą, w Ameryce, w Niemczech i w Paryżu (przy Sorbonie) i że dziennikarze światowej sławy ukończyli tego właśnie rodzaju u-

Nowa Reglamentacja dewizowa w Polsce

opracowana przez Wład. Jenne'a, nac. redaktora „Gazety Bankowej“, obejmująca wszystkie obowiązujące obecnie przepisy reglamentacyjne w brzmieniu oficjalnem, wyszła z druku i jest do nabycia w księgarniach i u wydawcy. Broszura niezbędna dla wszystkich banków dewizowych, komisjonerów dewizowych, przedsiębiorstw i osób, mających jakokolwiek styczność z zagranicą.

Cena egzemplarza Mp. 45.000.
Wydawnictwo „Gazety Bankowej“ Lwów, ul. Zimorowicza 5.

CZESKIE: „LAPAJ ZŁODZIEJA!“

Warszawa. Tel. wł. (J.) Praski dziennik „Czech“ zamieszcza w ostatnim numerze artykuł poświęcony Polsce „Kradzieże Polski“, w którym opisuje w jaki sposób Polacy zagrabili Litwę, Wilno, Podlasie, Białoruś i Galicję Wschodnią, a obecnie dążą do oderwania od Czech Jaworzyny. Dziennik ów zaznacza, że w tym ostatnim wypadku chodzi o bardzo ważne punkta strategiczne dla Czechosłowacji.

POLSKIE DZWONY WRACAJĄ Z ROSJI.

Reewakuowane z Rosji sowieckiej polskie dzwony kościelne obecne zgromadzone na Pradze dookola kościoła Matki Boskiej Loretańskiej.

Dzwonów tych zgromadzono około 10.000, które dyrekcja zbiorów państwowych zinwentaryzowała.

Dzwony cenne dla sztuki i historii odfotografowano i opisano, ażeby służyły jako wzór dla sztuki brązowniczej i materiał archiwalno-historyczny. Dzwony nie posiadające charakteru zabytkowego, tj. z przed r. 1850 będą zwrócone parafiom. Wszystkie zaś cenniejsze pozostaną w zbiorach za- bytków państwowych.

czelnie.

Epoka dzisiejsza wzięła sobie za hasło walkę z wszelkim dyktantyzmem. To też tembardziej zasługuje na poparcie szkoła, która pragnie wypłenić dyktantyzm w tak ważnej dziedzinie, jak prasa, która dąży do tego, by odpowiedzialny i piękny zawód dziennikarski uszlachetnić i udoskonalić przez danie mu poważnej podstawy naukowej.

Celem uzyskania bliższych informacji i programu wykładów skierować się można piśmiennie: Warszawa, Szkoła dziennikarsko-publicystyczna przy Wolnej Wszechnicy Polskiej, Śniadeckich 8.

Warunkiem przyjęcia jest ukończona szkoła średnia. (mg.)

Ruscy mordercy i podpalacze klamią i kręcą.

(DWAJ HEROJE SA „BEZ WINY“. — TRZECI ZDRADZIŁ WSZYSTKICH, A TERAZ MILCZY JAK SFINKS.)

(—) Drugi dzień rozprawy rozpoczął się wczoraj postawianiem przez obrońcę dra Oleśnickiego wniosku na uwolnienie oskarżonych od zarzutu zbrodni głównej, a to przy zastosowaniu ustawy amnestyjnej z d. 6. lipca br. Trybunał po naradzie wniosek odrzucił, poczem przystąpił do przesłuchania oskarżonych.

Oskarżony Semen Ukrainiński, lat 30, student tajnego ukraińskiego uniwersytetu, jest inwalidą o protezie nogi. Zeznawał po rusku. Do winy się nie poczuwa, jak też zaprzecza, jakoby należał do tajnych organizacji ukraińskich oraz jakoby przykładał rękę do zamordowania śp. Twerdochliba. Przyznaje się on, że Twerdochlibowi przedstawił Dzikowskiego i polecił go jako korektora względnie sekretarza jakkolwiek wiedział, że Dzikowski jest innych przekonań politycznych, niżli Twerdochlib. W tem miejscu zmienił swe zeznania i twierdzi, że Wiszniewski nie pośredniczył w zapoznaniu Dzikowskiego z Twerdochlibem. Oskarżony utrzymuje dalej, że nigdy polityką się nie zajmował i wogóle udaje naiwnego. Zreszta odwołuje większość swoich zeznań, twierdząc, że go torturowano na policji i zmuszano do takich zeznań.

Drugi oskarżony Piotr Wiszniewski, lat 48, był agitator wyborczy i pisarz gminny w Brodkach, a obecnie zarządca gr. kat. seminarjum duchownego we Lwowie, oskarżony podobnie jak Ukrainiński o współudział w zamordowaniu śp. Twerdochliba, zeznaje też po rusku. Do winy się również nie poczuwa, zaprzecza jakoby pośredniczył w poznaniu Dzikowskiego z Twerdochlibem. Dalej powiada Wiszniewski, że z Twerdochlibem znał się jeszcze przed wojną, ale łączyły ich tylko interesy finansowe. O polityce zaczęli rozmawiać dopiero w czasach wyborów do Sejmu ub. jesieni i że do pracy tej

samego Twerdochliba go zwerbował, obiecał mu, że zostanie „postem“ do Sejmu, a nawet może „wiceprezsem“ przeszłego klubu poselskiego i obiecał mu 15 milionów, o ile „przyjmie kandydaturę“. Kandydaturę Wiszniewski przyjął i dostał na poczet obiecanych pieniędzy 5 milionów mp. Podobnie, jak Twerdochlib dostał wyrok śmierci, jeśli z nim dalej będzie współpracował. O tem, że istniał spiszek celem zamordowania Twerdochliba nie wiedział.

Trzeci oskarżony 23-letni Andrzej Zalsko, absolwent szóstej klasy gimnazjalnej z Lubaczowa, robi wrażenie tchórzliwego i kłamkowego indywiduum. Najpierw więc zdradził w policji całą organizację bojówkarzy, podał z najdrobniejszymi szczegółami sposób spalenia wraz z Dzikowskim pompy kolejowej w Lubaczowie, wpakował do kryminalu swego szwagra Czaplaka, a teraz naiwnie z gestem teatralnym zaprzecza temu wszystkim i kłamie jakby mu kto za to płacił.

Oświadcza mianowicie, że wszystkie zeznania, które złożył w policji są nieprawdziwe, że są wytworem jego fantazji i wysane z pałacu Szwagra swego Czaplaka wyspał, bo miał złość na niego. Oświadcza wreszcie, że wszystko było nieprawdą i żeby mu nikt pytań nie stawiał, bo absolutnie na nie nie odpowiada.

Na zapytanie przewodniczącego dlaczego odmawia zeznań milczy i wogóle na każde następne pytanie odpowiada: „nie znam, odmawiam odpowiedzi“.

Wobec tego przewodniczący trybunału s. s. o. Mayer poprzestał na przeczytaniu sensacyjnych jego zeznań, złożonych w policji oraz przed sędzią Siedzącym i na tem zamknął rozprawę, odraczając na dziś raną.

XX

XXXXXX „ECZ“ XXXXXX

XX

ZAPALNICZKI NIEGASNĄCE PRZY

- - NAJWIĘKSZYM WIETRZE. - -

REPREZENTACJA:

LEON APPEL i S^{KA}

LWÓW, LEGJONÓW 1. TELEF. 458.

Sprzedaż hurtowna i detaliczna.

XXXXXX

Premier W łos wśród ludu wielkopolskiego.

(Korespondencja z Warszawy).

W drodze na otwarcie wystawy rolniczej w Kępnie zatrzymał się P. Premier w całym szeregu wsi wielkopolskich, witany wszędzie entuzjastycznie.

Cheąc bliżej zapoznać się z obecnym stanem wsi oraz miejscowych stosunków, wyjechał P. Premier wczesnym rankiem dnia 15 bm. z Poznania.

Mimo dnia roboczego, wsie przybrały charakter odświętny. Obok bram triumfalnych olbrzymie tłumy ludności, stowarzyszenia, organizacje, władze lokalne, dzieci szkolne.

Krótki, a serdeczny napis na każdej bramie triumfalnej wita — piastowego włodarza nawy państwowej, a nastrój zebranych mas, świadczy, jakiemu przeobrażeniu ulegają stosunki, w Polsce. Proste serca i serdeczne dusze pod siermięgą włościanina — nie uznając fałszu i obłudy — każą wierzyć, że ta zmiana nie jest czasową, lecz że przez nią dokona się wielkie odrodzenie Ojczyzny. Czerpiąc swe podstawy w tak wyrobionej dzielnicy, jaką jest Wielkopolska

Otuchą i wiarą brzmią wszędzie przemówienia powitalne. Wśród powodzi kwiatów, nieustających wiewatów, przejeżdżał P. Premier Czerlejkę, Czerlejne, Ostrów, Pławce i Zabno oraz cały szereg mniejszych miejscowości. W powyżej wymienionych zatrzymał się wszędzie P. Premier, witany przez set-

tysów i goszczony przez całą gromadę. Czerlejkę — to sami drobni gospodarze — lecz wielcy sercem i oddaniem się Polsce. Soltys Rokosz, witając Premiera — składając wyrazy czci złożył dowód — jak lud polski potrafi ocenić pracę dla Niego i dla Ojczyzny. Z powyższych miejscowości odwiedził Premier szkoły, oraz gospodarstwa miejscowe interesując się żywo wszelkimi zagadnieniami dotyczącymi lokalnych stosunków. W Zabnie był P. Premier w miejscowym kościółku, witany serdecznie przez tamtejszego proboszcza, jak też i cała parafję.

Wieczór dnia 15-tego wypełniły konferencje polityczne w Poznaniu.

Dnia następnego po zwiedzeniu wystawy w Kępnie, po przez dziesiątki bram triumfalnych oraz olbrzymiego wprost entuzjazmu wszędzie go oczekującej ludności udał się p. Premier do Bralina, miejscowości położonej na granicy niemieckiej. Miejscowość ta zniszczona wielkim pożarem, świadczy o teźyżnie naszej narodowej, gdzie mimo tak wielkiej klęski — ludność nie opadając na duchu dzielnie i energicznie bierze się do pracy, aby choć częściowo to wielkie nieszczęście zmniejszyć.

W Bralinie odwiedził Premier ks. Gabryela, którego pracy zawdzięczamy, że Bralin przypadł Polsce w czasie plebiscytu. Praca ks. Gabryela była nie-

strudzona tak, że mimo rozlicznych prześladowań i trudności, Bralin pozostał przy Polsce.

Z Bralina udał się Premier do Siebianic, gdzie był witany przez całą parafję oraz nauczycielstwo.

Nastrój panował wszędzie nadzwyczaj podniosły. Lud wielkopolski wysta-

pił godnie i odświętnie. Nie na rozkaz, nie na zamówienie wyległy wsie całe wzdłuż drogi — aby witać swego Prezesa Rady Ministrów i Wodza ruchu ludowego.

I te chwile właśnie każą wierzyć — że będzie lepiej u nas, że z każdym dniem idziemy naprzód.

Krwawa walka na kosy.

SPÓR O ŁAKĘ POCHŁO NAŁ DWA ŻYCIA.

(d.) Onegdaj we wsi Ochrynowce koło Zbaraża rozegrał się krwawy dramat, który zakończył się śmiercią dwojga osób.

Oto gospodarz z tej wsi Michał Darmochraj od dłuższego czasu prowadził proces ze swoją sąsiadką Kseńką Dolinną o podział łąki. Sprawa zakończyła się wyrokiem sądu, który wypadł pomyślnie dla Darmochraja. Gdy wspomnianego dnia wyszedł on ze swą córką Teklą na łąkę, aby ją kosić, przybiegła tam Kseńka Dolinna z synem swoim Stefanem, uzbrojonym w kosę. Na miejscu powstała zaraz kłótnia, gdyż Dolinna wzbraniała Darmochrajowi kosić łąkę, z czego wkrótce wywią-

zała się bójka. W czasie tejże Darmochraj rzucił się z kosa na Dolinną, a wywinawszy nią w powietrze przeciął Dolinną przez piersi tak, że ona na miejscu zakończyła życie.

Syn jej Stefan, widząc trupa swej matki, rzucił się na Darmochraja, któremu z pomocą przyszła jego córka Tekla, bijąc Stefana widłami po plecach. Wówczas Stefan Dolinny cięciem kosy zadał jej w piersi tak ciężką ranę, że i ta w kilka chwil później zakończyła życie.

Policja państwowa, zawiadomiona o tym fakcie, przeprowadziła na miejscu śledztwo, aresztowała Darmochraja i Dolinnego i odstawiła ich obu do sądu w Zbarażu.

Ze spraw teatralnych.

LWOWSKI ODDZIAŁ Z A. S. P. JEST DRUGIM Z RZĘDU W POLSCE PO WZGLĘDEM LICZEBNYM. — WYTEŻONA PRACA DOTYCZĄCA ZARZĄDU. — NIEZYCZLIWY STOSUNEK DYREKCJI TEATRÓW DO ZWIĄZKU. — LWOWSKI DZIWOŁĄG TEATRALNY.

Lwów, 25. września.

(j. wal.) W ub. niedzielę odbyło się walne zebranie artystów miejskich teatrów, zrzeszonych w Z. A. S. P., na którym dokonano wyborów nowego zarządu na rok 1923—1924. Brać artystyczną zjawiała się licznie, acz uderzała nieobecność kilku „tu-zów”, którzy widocznie są przeciwni wazelinowemu oportunizm i nie zdają sobie w pełni sprawy z ważności organizacji. Należy podkreślić z uznaniem, iż obrady toczyły się nader poważnie i spokojnie, co świadczy pochlebnie o dużym wyrobieniu życiowym naszych ar-

tystów. Obrady zagał wiceprezes Gniazda Lwowskiego p. Ordon, poczem zebrani wybrali na przewodniczącego zebrania p. Lochmana, a na sekretarza p. Zbrojewskiego. Z kolei prace dotychczasowego zarządu streścił w rzeczowym referacie p. Ordon.

Ze sprawozdania tego dowiedzieliśmy się, iż Gniazdo Lwów jest drugim z rządu w Polsce co do ilości członków (poza Warszawą). Liczy ono 150 członków (w tem 15 bezrobotnych). Do związku należą artyści teatrów miejskich, Bagateli i Uła. Jakościowo rekrutują się członko-

KAPELUSZE

aksamitne, filcowe, czapki sportowe, woale

poleca na SEZON JESIENNY znany z wytworności i smaku
Magazyn M. Tomaszewskiej
ul. Akademicka 1. 4.

383-05

Największy skandal na dworze angielskim „KAROLINA królowa Anglii” Wkrótce ukaze się.

KILIMY wyrobu **WYBYRATU KILIMANSKIEGO**
o pięknych wzorach i kolorach sprzedaje

Salon Mebli Stylowych L. Matwajowski i B. Potoniecki
ul. Klementyny Tańskiej 1.
za hotelem George'a.

K. H. STROBL.

Tajemnica grobowca na Pere-Lachaise.

Przełożył z oryginału

ADAM STODOR.

(Ciąg dalszy).

Co za niezwykle i szczęśliwe zdarzenie, że ja właśnie w chwili przedstawienia do gruntownej pracy o rozkładzie materji, poznałem zjawisko, pozostające w tak ścisłym związku z moim tematem! Zjawisko, które teorię moją poprze bezwzględnie, jeśli je zbadam zupełnie dokładnie.

Zdecydowany jestem uczynić to, gdyż nie ulega wątpliwości, że to zjawiska świetne i zmiana struktury marmuru pozostają w najściślejszym związku, że dadzą się wzajemnie wyjaśnić i wyprowadzić z najprostszych, elementarnych praw materji, zupełnie tak, jak to się stało przy wyjaśnianiu wszystkich innych zjawisk promieniowania.

Do moich doświadczeń potrzeba

9) mi kilku przyrządów. Doreczyłem wianowi ich wykaz i kazałem, by mi ich dostarczył.

Patrzył na mnie, nierozumiejąc i coś zamamrotał. Biedaczysko, jego azjatycka czaszka nie przeczuwa nawet, jak przedziwno są wyższe uczucia badacza i odkrywcy.

Zaczynam tyć.

Naprawdę, tak to jest śmieszne, że niechętnie się do tego przyznaję — ale nie chce sam siebie okłamywać. Zaczynam tyć. Moje wygodzone ciało pochłaniało z taką zawziętością potrawę, że wypełniły one mój kałdun, aż nazbyt dobrze.

Już dawno zauważyłem, że moje wychudzone ręce, istna wiązka ściągania i żył, zmieniły wygląd. Pomiedzy ścięgnami niema już zagłębienia, żyły otoczone są tłuszczem, palce zaokrągliły się. Chude nogi wypełniają teraz spodnie, spiczaste przedtem kolana są teraz przy siedzeniu skłębione, jak kopuły kościoła Inwalidów, a podczas chodu uczuwałem nieznanym mi dotąd ciężar ciała.

Dziś jednak przekonałem się naocznie, jak dalece utylem.

Schyłony nad swą pracą, zapominałem o sobie i całym mem oto-

czeniu. Nagle, w środku zdania, zmusza mnie coś do odłożenia pióra i do wyglądnięcia na zewnątrz. Spostrzegam skrawek błękitu nieba w przecudownej jesienniej rozświetli. Powoli przelatuje, niesiony wiewem, pomarańczowy kwiat lipy obok grobowca. Jest jeszcze wczesnie. Wszystkie groby osnuwają cienkie nici babiego lata, a każda z nich skrzy się szeregiem lśniących kropelek rosy.

Niepowstrzymana tęsknota owładła mną, aby ujrzeć grobowiec Bartholomego w tem czystym, chłodnym świetle, ujrzeć pochód postaci z marmuru z państwa jaśni w noc grobu, aby upoić się w zupełności uczuciem szczęścia, że oglądam wielkie dzieło sztuki.

Wstaję i podchodzę do wejścia, pochylaam się i usiłuję spojrzeć na pomnik. Ale to nie udaje mi się. Moje otyłe ciało wypełnia całe wejście, sterczę w otworze, gdyby w jakiejś palapce, i dopiero wykręciwszy się z całych sił na bok, zdolałem cofnąć się.

Muszę skostatować pocieszny fakt, że jestem więźniem. Ja, cienki jak wrzeciono głodomór, stałem się więźniem swego brzucha. Zarlocz-

ność pozbawiła mnie pociechy pływającej z oglądania dzieła sztuki.

Nic dziwnego, Jem jak mlócarz, a nie używam wcale ruchu. Ale musi być inaczej. Od dziś będę jadł miernie i co dnia biegać będę przez pół godziny dokoła stołu. Bo cóżby się stało, gdyby wymiary moje ciężle wzrastały i z końcem roku mego pobytu tutaj nie mógłbym opuścić grobowca z rzetelnie zapracowanymi dwadzieścia tysiącami franków?

Dziś rozpoczynam być wstrze-mięziałym.

O śmieszna tragikomedjo obżarstwa! Co stało się z moim pięknym zamiarem! Sądziłem, że zakorzenić mi się w duszy, że uderzeniem młota woli zapędziłem go w jej głębie, w grono wszystkich wielkich postanowień, w sąsiedztwo wiary w samego siebie i w swą pracę. Zaledwie spostrzegłem Iwana, zbliżającego się z wózkiem piaszczystą drożyną wśród grobów. Zbadalem, czy postanowienia moje są pewne i cieszyłem się swą siłą woli.

(C. d. n.).

JEREMIASZ

najwspanialszy film sezonu w 6 aktach
Największy zespół wybitnych sił arty-
stycznych. Zdoboga wystawa. Kolo-
salne sceny zbiorowe. Dziś KIND LEW

wie z artystów dramatu, opery i o-
peretki, z kapelmistrzów i solistów
baletu. Ubiegły sezon zaznaczył się
intensywną pracą zarządu związku.
W przeszło 260 sprawach ingerowa-
no w interesie związkowców lwow-
skich w centrali warszawskiej. U-
tworzono objazdowy teatr prowincjo-
nalny, w którym znajdowali zajęcie
bezrobotni członkowie. Powiększo-
no o przeszło sto dzieł bibliotekę
związku, udzielono cały szereg za-
pomóg zwrotnych i bezzwrotnych w
łącznej sumie około pół trzecia milio-
niona, wywalczono co miesiąc do-
datki drożyniane: zarząd wszedł
kontakt z niektórymi miejscowe-
mi firmami kupieckimi i za jego po-
ręczeniem otrzymywali członkowie
na spłaty materje, obuwię, bieliznę
i t. p.

Wogóle należy z pełnem uzna-
niem podkreślić, iż dotychczasowy
zarząd stał niezłomnie na stanowis-
ku obrony praw i interesów człon-
ków. Kilkakrotnie również w ciągu
sezonu zarząd organizował zbiórki
w teatrach na cele dobroczynne, po-
magając w tym względzie miejsce-
wym organizacjom społecznym. Po-
zaftem urządzone wieczór jubileu-
szowy p. Kasprowiczowej, czcigod-
nej członkini kapituły Z. A. S. P.
Trzeba również zaznaczyć, iż za-
rząd pracował w nader ciężkich wa-
runkach, wynikających z ogólnych
stosunków i lwia część pracy i cza-
su zmieszany był poświęcić zagad-
nieniom ekonomicznym.

Ze sprawozdania kasowego zło-
żonego przez energicznego i sumien-
nego skarbnika p. Lowczyńskiego
wynika, iż ogólny obrót w roku ub.
wyniósł 283 miliony. Dochód (od 1.
III b. r.) wyniósł około 26 milionów,
rozchód 24 mili., pozostała gotówka
w kasie przeszło półtora miliona.

Po udzieleniu absolutorium do-
tyczącemu zarządowi przystą-
piono do wyboru nowego zarządu,
w skład którego weszli pp.: prezes
Ordon (wybrany jednogłośnie), se-
kretarz Zbrojewski, skarbnik Low-
czyński, Bielecki i Kalinowski; za-
stępcy: Pelński, Cyganik, Faliszew-
ski. Komisja rewizyjna: Rzeszutko,
Niedzielski, Ciesielski, Śud Z. A. S.
P. Lochman, Neuman, Pasławski.
Rada artystyczna: Okoński, Trap-

szo.

Nowemu zarządowi życzymy w
pełni owocnej pracy dla dobra zwią-
zku. Z rozmowy z nowow wybranymi
członkami zarządu wynieśliśmy wra-
żenie, iż są to ludzie pełni energii
i zapału, dają więc gwarancję, iż
rozwój gniazda lwowskiego będzie
nadal postępował.

Zmieszani jesteśmy z przykrością
podnieść nieżyczliwe stanowisko o-
becnej dyrekcji do związku, wyra-
żające się częstokroć w drobnych
i złośliwych szykanach, a podkreślone
ostatnio przez rozbić zarządu
związku na skutek nieangażowania
kilku członków zarządu. W intere-
sie sztuki należałoby jednak sobie
życzyć, aby p. dyrektor starał się
raczej współpracować ze związk-
kiem. Fochy i gniew dyrektorski
z racji wykazywanej przez uprzedni
zarząd związku energii w sprawach
tyczących się obrony interesu zwią-
zkowców, nie powinny przecieżyć p.
Czarnowskiego obowiązywać. Zwią-
zek jest utworzony dla tych, a nie
innych celów. P. Czarnowski sam
może być jeszcze kiedyś związkow-
cem: sam może się znaleźć w tea-
trze, którego dyrektor nie koniecz-
nie będzie jego przyjacielem i sam
na własnej skórze odczuje skutki
osłabienia spoiwości związku.

W końcu należy zwrócić uwagę
na jeden dziwołag: oto prezesem
związku wybrano jednogłośnie p.
Ordona, pozostającego bez chleba,
nieangażowanego przez p. Czar-
nowskiego. Wybór ten dowodzi, iż
koledzy p. Ordona mają dość zaufa-
nie i że jest on widocznie człowie-
kiem dzielnym. Dlaczego ten zasłu-
żony i pracowity artysta nie znalazł
zajęcia w rodzinnym teatrze?

Fakt powyższy nabiera jaskrawe-
go oświetlenia, jeśli dodamy, iż
p. Ordon brał czynny udział — w o-
bronie Lwowa!

Zebrani wyrazili hołd p. Kaspro-
wiczowej, tudzież serdeczną podzię-
kę p. Czakiemu za gorliwą pracę w
bibliotece i czytelni związku, p. Zbro-
jewskiemu, jako niestrudzonemu se-
kretarzowi i p. Melinie, dotychcza-
sowemu prezesowi zarządu, który
będąc zaangażowanym do Krakowa,
nie mógł osobiście wziąć udziału
w obradach.

Medza polskich pracowników kolei. w Gdańsku.

(Własna korespondencja „Gazety Por.”)

(ms.) Wobec szalonej dewaluacji
marki niemieckiej cały handel na terenie
Wolnego miasta Gdańska odbywa się
tylko w walucie obecnej jak dolarach, tran-
kach monet w markach polskich.

Od czasu ostatniego strajku general-
nego ogół tutejszych robotników wzy-
muje płace obliczone według kursu złote-
go teniga w wypłatach trzydniowych.

Senat Wolnego Miasta Gdańska już
od dłuższego czasu czyni starania o wy-
danie nowej waluty gdańskiej, opartej
na funtach szterl. i podobno ma już w
dniach najbliższych wprowadzić ją w
kurs.

Przemysł większy był zmuszony w
bieżącym tygodniu celem dokonania
wypłat zarobków robotnikom wydać
własne czeki złote w rodzaju bonów
złotych polskich.

W ostatnich dniach nawet tutejsze
instytucje i przedsiębiorstwa miejskie,
jak elektrownia, gazownia, tramwaje,
Kasa chorych itp. pobierają należność
w niemieckich markach złotych.

Ponieważ pracownicy kolejowi o-
trzymują nadal pobory w bezwartości-
wych papierowych markach niemiec., a
Rada ministrów przyznaje wszelkie
podwyżki najmniej z jednogłównem
opóźnieniem, dlatego pobory pracow-
ników nigdy nie mogą nadażyć drożyznie
i nie odpowiadają nawet w przybliżeniu
cenom rynkowym.

N. p. jeden z tuł. pracowników ko-
lejowych 6 stopnia płac otrzymał po-
bory 500 milionów marek niem. W tym
samym dniu gazownia przedłożyła mu
rachunek za gaz na 643 milionów mar-
nem płatnych w pięciu dniach.

Przykład ten jaskrawo oświetla po-
łożenie etatowych polskich pracow-
ników kolejowych w Gdańsku. Rozpac-
liwiej przedstawia się położenie pracow-
ników kolejowych w Gdańsku. Roz-
paciwiej przedstawia się położenie
pracowników nietatowych pobierają-
cych swe uposażenie z dołu.

Położenie to doprowadziło do roz-
goryczenia pracowników kolejowych.
Znaczna część pracowników kolejowych
pozostająca tu z rodzinami zaczęła wno-
sić prośby o odesłanie z powrotem do
dyrekcji w Polsce. Inni przytłoczeni ne-
dzą chcieli się w ogóle wstrzymać od
pracy.

Ratunkową akcją zajął się dopiero
Polski Związek kolejowców. Wpraw-
dzie poprzednio przedkładał ten Zwią-
zek wiele memorjałów u Rządu pol-
skiego, jednak czynnikmi miarodajne da-
wały stale wymijające odpowiedzi.

Ostatnimi czasami P. Z. K. zwołał o-
gólny wiec pracowników. Uchwalono
rezolucję, domagającą się od Rządu,
aby wszystkie pobory dla pracowników
kolejowych były wypłacane w dola-
rach, frankach lub funtach szterl. pu-
nkualnie z terminach oznaczonych bez
żadnych opóźnień.

Na zebraniu tem wybrano delegację
w osobach Nalkowskiego i m. Mathaja
(z Zarządu Okręgowego P. Z. K.). O-
prócz tego przyobieczał prezes Dyrekcji
p. Czarnowski udać się osobiście do
Warszawy i całą akcję u rządu poprzeć.
Delegacja natychmiast wyjechała do
Warszawy i tak, jak nas informuje w
ostatniej chwili Zarząd Główny P. Z. K.
wyjednano u rządu spełnienie powyż-
szych postulatów. Tym sposobem ura-
tuje się byt pracowników kolejowych.
jak też tok normalnej pracy w Dyrekcji
kolejowej tej najbardziej ku wrogom
wysuniętej placówce w Gdańsku.

Doniesie obrady**nad poprawa bytu urzędników i robotników.**

Warszawa. (K.) Z inicjatywy i pod
przewodnictwem P. Prezesa Rady Mi-
nistrów odbywały się dnia 19 i 20 b. m.
konferencje z interesowanymi Mini-
strów, przy wybitnym współudziale
czynników parlamentarnych, między
innymi posła Korfanteo.

Na konferencji omówiono szczegó-
łowo sprawy dotyczące uregulowania
poborów pracowników państwowych i
robotników zajętych w przedsiębior-
stwach państwowych, jak i też prywa-
tnych.

Wnioski dotyczące zasadniczego u-
regulowania plac robotniczych stojących
dziś często w małym stosunku do isto-
tnych potrzeb oraz ewentualnych sil-
nych represyj, przeciw opornym prze-
mysłowcom, ma przedstawić na najbliż-
szem posiedzeniu Rady Ministrów, Mi-
nister Pracy i Opieki Społecznej.

Konferencje trwały po kilka godzin
dziennie.

Materiał omówiono wszechstronnie,
umożliwiając w ten sposób szczegó-
łowe opracowanie wniosków, które po-
zwolą ciężkie położenie pracowników
państwowych oraz robotników w części
przynajmniej poprawić

Lwów bez ruchu tramwajowego.

(PREZYDJUM MIASTA ZERWAŁO PERTRAKTACJE Z ROBOTNIKAMI. — GAZ, ELEKTRYKA I WODA ZAPEWNIONE. — POSŁOWIE I RADNI SOCJALISTYCZNI WSZCZĘLI AKCJE POSREDNICZACA.)

((p.) Jak już wiadomo, na skutek
uchwały, powziętej w poniedziałek
rano, pracownicy gminny rozpoczęli
strajk generalny, wskutek czego
ustał w mieście ruch tramwajowy.
Natomiast dzięki staraniom prezy-
djum o pomoc wojskową zdołano u-
trzymać w ruchu elektrownię, gazo-
wnię i zakłady wodociągowe.

W chwili, kiedy to piszemy sy-
tuacja przedstawia się następująco:

Prezydjum miasta zaniechało zu-
pełnie pertraktacji z pracownikami,
zarzucając im postępowanie nielojal-
ne, gdyż ci po ugodzie, zawartej w
niedzielę i uwzględnieniu ich żądania
co do cofnięcia dymisji prezesa
Związku, ogłosili strajk nie uprze-
dzając nawet o tem prezydjum. Wy-
sunięte żądanie usunięcia niemiłego
robotnikom urzędnika z elektrowni,
jest zdaniem prezydjum nie do przy-
jęcia, gdyż byłoby to wprowadze-
niem bolszewickich metod do admi-
nistracji miejskiej. Sprawa zaś prag-
matyki i emerytur znajduje się już
na porządku dziennym Rady miej-
skiej, uregulowanie jej zatem nie mo-

że już być przedmiotem rokowań
między prezydjum miasta a Związk-
kiem.

W chwili obecnej toczą się w
prezydjum narady nad zabezpiecze-
niem miastu koniecznych warunków
normalnej egzystencji, to jest wody,
gazu i światła.

Odpowiedzialność za szkody, wy-
nikłe z zastanowienia ruchu tramwa-
jowego zrzuca prezydjum na komi-
tet strajkowy.

W Związku zawod. pracowników
odbywa się również konferencja z u-
działem posła Hausnera, red. Szczyr-
ka i innych radnych socjalistycz-
nych. Pracownicy okazują wielkie
rozgoryczenie z powodu nieustępli-
wości prezydjum odnośnie do ich ża-
dania, by usunięto inspektora elek-
trowni p. Dreszera. Idą w tej mierze
tak daleko, iż uważają ten postulat
za ważniejszy nawet od sprawy
pragmatyki służbowej. Natomiast
posłowie i radni starają się złago-
dzić sytuację i umożliwić pracowni-
kom nawiązanie pertraktacji z pre-
zydjum.

GORZELNICY!

TERMOMETRY DO KADZI, SACHAPOMETRY,
ALKOHOLOMETRY, KWASOMIERZE, WAGI DO
SKROBI, ORAZ WSZELKIE ARTYKUŁY GORZEL-
NICZE polecają

LEON APPEL i S^{KA}**Lwów, Legionów 1.**

679

TELEFON 458.

Cały Lwów

zachwycać się będzie Jack Cooghenem: 8-letnim artystą w cudownym dramacie

„ZŁOTY CHŁOPAK“.

Rosja wystawia 10-miljonową armję.

CZYŻ JEJ TYLE POTRZEBA NA OBRONĘ „IDEI POKOJU?”

(f) Czerwona Rosja pocichu, lecz konsekwentnie powiększa swe siły zbrojne. Jak donoszą wiadomości ze źródeł szwedzkich, stan pokojowy armji sowieckiej wynosi 600 tysięcy, w razie wojny zaś może Rosja wystawić 10 milionów ludzi. Uzpełnieniem sił pokojowych do wysokości

podanej są armje terytorjalne, które tworzą się drogą systematycznego ćwiczenia całej ludności, zwłaszcza zaś młodzieży, we władaniu bronią. Czas służby aktywnej w tej armji wynosi 4 lata, poczem do 40. roku życia trwa przynależność do rezerwy.

Osobną uwagę poświęcono wojskowemu wyszkoleniu młodzieży w wieku lat 16—18, tworząc z niej oso-

zne oddziały i wprowadzając rygor, zaostrożający się z każdym rokiem. W ten sposób nieznanie przeprowadzono zamianę całego społeczeństwa w zbrojny obóz, gotów każdej chwili runąć na „kochanych” sąsiadów.

Szufla 9 wagonów drzewa opałowego i wagonów węgla; u Dawida Braudera 100 ceniarów żyta; u Mandla Stelzera 10 wagonów drzewa opałowego i 2 wagonów węgla; u Schläfriga i Beutlera 75 wagonów drzewa opałowego; u Ozjasza Moritza 100 skrzyń cykorji, 50 skrzyń mydła, 60 skrzyń pasty, 75 skrzyń czernidla na buty, 60 skrzyń świec, i 100 skrzyń zapalek; u Markusa Schlüssel-felda 4 wagony węgla.

Przeciw powyż wymienionym jakoteż i pozostałym kupcom wniósł starosta p. Bujniewicz doniesienia karne do Pro-

kuratorji w Przemyślu.

Obywatelstwo tutejsze ma nadzieję, że starosta p. Bujniewicz nie ustanie w swej żmudnej pracy i poskroni dzięki zapędu naszych piekarzy którzy w ostatnich dniach cenę chleba znowu podwyższyli. Ponadto pożądaną jest rewizja cenników u innych kupców, którzy mimo tego, iż towar mają od bardzo dawna są tak bezwstydni, że w ciągu jednego dnia trzykrotnie zmieniają cenę — rozumie się — na co — raz wyższą.

Radea Głazewski znowu starostą w Stanisławowie.

(Od naszego korespondenta).

Stanisławów, we wrześniu. (St.) Po ustąpieniu energicznego i sprężystego radcy Kozioradzkiego którego pobyt na stanowisku kierownika Starostwa w Stanisławowie chlubił się zaznaczył w walce z paskarstwem — objął jego funkcje radca Głazewski, które dobre nazwisko jest ogólnie znane z jego niedawnej na tem stanowisku pracy. — Szerokie sfery społeczeństwa stanisławowskiego żywo zainteresowały się tem mianowaniem, tembardziej, że powszechnie cenione są starania r. Głazewskiego w kierunku unormowania stosunków w mieście do stanu przed wojennego, co mu niewątpliwie w krótkim

czasie zjedna całość obywateli wszystkich obozów politycznych i narodowościowych. — R. Głazewski na pierwszym miejscu stawia walkę z lichwą mieszkaniową i opałową, kontynuując pozatem rozpoczętą już pomyślnie przez jego poprzednika walkę z paskarstwem żywnościowem przy pomocy kierownika Ekspozytury Dr. G. Laxa i kierownika Komisariatu P. P. kom. Tadeusza Jasińskiego.

Mamy nadzieję iż stosunki w najbliższym czasie tak się unormują, że utwierdzi się i nadal chlubił zapisane w dziejach Stanisławowa nazwisko radcy Głazewskiego.

Z ziemi stanisławowskiej.

Pożar, którego przyczyną była wadliwa budowa komina wybuchł w zagrodzie Anny Michajluk w Wołosowie. Całe zabudowanie gospodarcze z wszelkimi zapasami uległo zniszczeniu pomimo, że wczas zauważono tłący się dach. Wszelka pomoc okazała się bezskuteczna, a ogień w szybkim tempie objął dom mieszkalny i inne zabudowania, wyrządzając szkody na 30 mil. marek.

Żywcem pogrzebany. Tragiczną śmiercią zmarł w Jezupolu Owczarz Michał, lat 16, który w towarzystwie Mikołaja Staszyczego pojechał po glinę do tzw. „Pawelki”. W czasie kopania gliny usunął się brzeg, przygniatając obu swoim ciężarem. Będący w pobliżu Danyło Owczarz pośpieszył natychmiast z pomocą, któremu udało się odkopać Staszyczego, zaś Owczarza wydobyto nieżywego.

Aresztowanie bandytów. Onegdaj

donieśliśmy o aresztowaniu sprawców licznych napadów rabunkowych w pow. turczańskim, którzy trapiłi ustawicznymi napadami tamtejszą ludność. Funkcjonariusze policyjni po przyaresztowaniu kilku zbrodniarzy nie dali za wygrane, tylko pod dowództwem powiatowego komendanta p. p. w Turce dalej oczyszczają górzysty teren, który został uwieczniony dodatnim wynikiem. Podczas ostatniej obławy policja aresztowała jednego bandytę, należącego do poprzedniej bandy, Onufrego Ilnickiego z Ilnika, który dokonał napadu rabunkowego na powracających z jarmarku Annę Zamkiewicz i Jana Mańkowskiego. Uderzeniem ich w głowę, pozbawił przytomności, a następnie obrabowawszy ich z gotówki 9 milj. marek i 10 dolarów, znikł w tamtejszych lasach. Sprawcę, który do winy się przyznał, oddano do aresztów sądowych w Boryni.

Amerykanin, który dał się wziąć na kawał.

(st) Antoni Radzicki, rodem z Wierzbowa, pow. Brzeżany, obywatel amerykański tesknął za ojczystym krajem, to też wybrał się w podróż do Europy. Przez czas swojej podróży był bardzo ostrożny, gdyż mu w jego drugiej ojczyźnie zwrócili uwagę, że polscy kieszonkowcy są specjalni na dolary. Mało jadu, mało piła, omiął duże miasta, by się nie zdradził z posiadania gotówki w zagranicznej walucie.

Gdy się znalazł w wrót swego rodzinnego miasta, wstąpił do restauracji w Brzeżanach, a posilwszy się nieco wdał się w rozmowę z elegancką panią, która przedstawiła się, że jest wdową po komendantzie policji i chętnie po sprzedaniu swego majątku pojechałaby z nim do Ameryki. Radzicki nie przeczuwając nie złego udał się w podróż z swą przystojną panią do Lipicy dolnej celem oglądania jej majątku, a ponieważ po drodze czuł się wyczerpany fizycznie, zaproponował jej nocleg w hotelu w Łopusznie ad Podwysokie, na który siwoka chętnie się zgodziła. Wynajął więc wspólny pokój i oddał się marzeniom nad powrotem do Ameryki.

Nad samym ranem szepnęła na ucho rozmarzonemu Radzickiemu, że wychodzi do ustępu. Ponieważ jego pani coś za długo bawiła, ocknął się i zauważył brak 190 dolarów amer. i 3 funty szterl. ang. Wybiegł więc za nią, która zauważył na ogrodach uciekającą. Zaczął się pościg. Radzicki jednak musiał zaniechać tegoż, gdyż był w negliżu, a pani znikła w polu zasadzonem kukurudzą.

Jak się dowiadujemy, ową oszustką i złodziejką jest niejaka Tekla Bojko, rodem z Lipicy dolnej, która po odbyciu kary półtorarocznego więzienia za kradzież, wyszła przed dwoma miesiącami na wolność.

Jakie ma się płacić czynsze mieszkaniowe i opłate od wody.

Miejski Mieszkaniowy Urząd rozjemczy we Lwowie przy ul. Ormiańskiej 12 od Wydziału Samorządowego otrzymał pismo następującej treści:

Ponieważ w ostatnich czasach pojawiały się w organach prasy miejscowej kilkakrotnie artykuły i komunikaty, w których z powołaniem się na Urząd podawano nieścisłe, a nawet wprost fałszywe informacje, wprowadzające w błąd szerokie koła interesowanych kontrahentów, co do obowiązujących obecnie stawek podatków gruntowych pobieranych na rzecz miasta Lwowa od lokali oraz wodociągów., przeto Wydział Samorządowy zwraca Urzędowi uwagę na następujące przepisy wydane przez władze centralne.

Reskryptem z dnia 9 lipca 1923 Nr. S. M. 4067 Ministerstwo Spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, odmówiło zatwierdzenia uchwały Rady miejskiej m. Lwowa, powziętej na posiedzeniu 8. i 16. maja 1923 r. w sprawie poboru podatku od lokali od dnia 1. lipca 1923 w wysokości od 1/2% do 1% czynszu z r. 1914, obliczonego w złocie, gdyż unormowanie w projektowany sposób stawek podatku od lokali sprzeciwiła się postanowieniom art 25 ustawy o zasileniu finansów miejskich z dnia 17. grudnia 1921 r. (Dz. Ust. Nr. 2) 1922 poz 6), a mianowicie: stawka powinna być wyrażona w stosunku do faktycznego komornego (obliczonego według art. 2 i 3 ustawy o ochronie lokatorów (Dz. Ust. Nr. 4 1921, poz. 19) a nie do komornego z 1914 r. najniższa norma tego podatku wynosić ma 25% faktycznego komornego i wreszcie uchwała winna wejść w życie w 2 miesiące po ogłoszeniu uchwały.

Z uwagi jednak na ciężki stan finansów miejskich, a w związku z tem, pilność załatwienia tej sprawy oraz mając na względzie spadek marki polskiej w stosunku do wartości złotej kotony — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu z góry wyraziło zgodę na zatwierdzenie uchwały Rady miejskiej, która określiła podwyższenie podatku od lokali do następującej wysokości:

od lokali, za które komorne obliczone według art. 2 i 3 ustawy o ochronie lokatorów nie przekracza rocznie 1.200 Mk. — 900% komornego, od lokali, za które komorne wynosi od 1.200 Mk. do 3600 Mk. 1800% komornego, od lokali, za które komorne przewyższa 3600 Mk. rocznie 2700% komornego.

Stosując się do powyższego reskryptu powzięła Rada miejska uchwałę z dnia 26. lipca i 9 sierpnia 1923 modyfikującą stawkę tego podatku wedle wskazówek Ministerstwa, która to stawka, wobec udzielonego z góry ministerjalnego upoważnienia jest obecnie obowiązująca. — Mimo urzędowego ogłoszenia uchwała ta jest interesownym nieznaną, gdyż prasa miejscowa nadal powtarza błędne informacje, jakoby obowiązywała stawka wyrażająca się w złotych polskich.

Co do podatku wodociągowego obowiązują dotąd stawka w wysokości

2000% czynszu najmu przy mieszkaniach względnie 1000% czynszu najmu przy lokalach sklepowych oznaczona w ostatnim zezwoleniu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 19. kwietnia 1923 Nr. S. M. 2411 na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 22. lutego i 1. marca 1923. — Wprawdzie Magistrat m. Lwowa wniósł prośbę o zezwolenie na dalsze podwyższenie tego podatku od 1. lipca 1923 do wysokości 1% czynszu przedwojennego obliczonego w złocie jednakże, odnośne uchwały Rady miejskiej z dnia 19. i 25. kwietnia 1923 nie uzyskały dotąd ministerjalnego zatwierdzenia i wedle wszelkiego prawdopodobieństwa takiego zatwierdzenia nie uzyskają właściwie ze względu na to, że wprowadzają walutę złotową, jako podstawę obliczenia odnośnej daniny gminnej.

Odmowę zatwierdzenia uchwał związków samorządowych, wprowadzających do danin komunalnych złoty jako miernik obliczeniowy, uzasadnia Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w reskrypcie z dnia 28 sierpnia 1923 Nr. S. M. 4507 tym zasadniczym argumentem, że między systemem budżetowym i podatkowym państwa i samorządu zachodzi ścisły związek tak, że obydwa zwłaszcza co do waluty, względnie jednostki obliczeniowej podlegają tym samym prawidłom.

Ponieważ zaś państwowy budżet i podatki wyrażone są ciągle jeszcze w walucie markowej przeto wprowadzenie złotego jako jednostki obliczeniowej do systemu budżetowego i podatkowego związków samorządowych nie może dopóty nastąpić dopóki albo projekt ustawy o naprawie skarbu Rzeczypospolitej Polskiej albo projekt ustawy o środkach przygotowawczych do wprowadzenia waluty złotej nie uzyskają mocy ustawy.

NADESIANE.

A.POLLO
Dziś sen acyjna opowieść marynarza w 6 aktach
NA DNI MORZA
Oryginalne zdjęcie podwodne.

Giełda.

Z dnia 24 września.

GIEŁDA ZURYCHSKA.

Zurich. (PAT). Notowania wstępne z dnia 24 września br. Berlin 0.00.000.34, Holandia 221, Nowy Jork 561.50, Londyn 25.57, Paryż 33.65, Mediolan 25.35, Praga 16.87%, Budapeszt 0.03.02, Bukareszt —, Belgrad 6.17%, Soňa 5.32, Warszawa 0.00.18, Wiedeń 0.0079, Austr. stempel 0.007955.

Więści z Jarosławia.

(Od naszego korespondenta).

(s.) Poruszona niedawno temu w „Gazecie Porannej” akcja przeciw drożyznie i spekulacji wydaje dzięki sprężystości i energii w działaniu ze strony właściwego referenta starosty p. Bujniewicza dodatnie owoce.

Z jego polecenia przeprowadzono

przez cztery dni rewizje, w poszukiwaniu środków żywności i artykułów pierwszej potrzeby. U 30 kupców tutejszych — wydały pożądane skutki. Znaczniejsze zapasy znalezione: u Wolfa Steinbocka 8644 kg. nafty, 1700 kg. ryżu, 4400 kg. świec 13990 kg. cykorji; u Leona

Paszkowski, nabyła firma „Chodorów, Akcyjne Towarzystwo dla przemysłu cukrowniczego w Chodorowie” za 125.000 sztuk akcji VII. emisji Cukrowni Chodorowskiej — 100 udziałów Cukrowni i Rafinerii Cuzów spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. — Wskutek tego nabyło Towarzystwo Chodorowskie surownie o dość znacznym przerobie buraków, wskutek czego zwiększa się wyrób rafinady w Rafinerji cukrowni Chodorowskiej.

piątek 28. bm. Nader interesujący program podnosi atrakcyjność tego artystycznego zdarzenia, jakim jest zawsze koncert naszej mistrzyni „Bel canta”. Obejmuje on prześliczne i rzadko słyszane pieśni starowłoskie, dalej pieśni polskie, francuskie i rosyjskie.

Wieczór komnatowy słynnego kwartetu Rosego odbędzie się 5. października. Sprzedaż biletów na ten wieczór rozpocznie się we środę 26. bm.

Biuro koncertowe M. Türke:

Piątek, 28. września: Z cyklu koncertów mistrzowskich H. Helena Zboińska-Ruszkowska. Wieczór pieśni. 587-2

NA POCZTÓWCE.

Sprawa mieszkaniowa.

Upraszam o publiczne wyjaśnienie sprawy, która interesuje szerszy ogół społeczeństwa, a która przy niewłaściwej interpretacji ustawy może przyczynić się do różnego rodzaju wybryków gospodarzy wobec lokatorów.

Mieszkam od 14 lat przy ul. Kurkowej l. 10, gdzie prowadzę stałe wydawnictwo dzieł ludowych, kalendarzy itd., wogóle drukowanych rzeczy (Świadectwo przemysłowe, kat. III). Lokal mój (2 pokoje) znajduje się na II piętrze. Przed wojną płaciłem 45 koron austr. czynszu miesięcznego, a obecny gospodarz (niejak p. His) wyśrubował mi ten czynsz do 70.000 mp., pobrawszy w dniu 1. lipca oprócz tego 18000

za wodę, co stanowiło razem 88.000 mp. chociaż według orzeczenia Sądu rozjemczego należy się 3 razy mniej.

Od 1. lipca gospodarz za czynszem nie przychodził i zjawiał się dopiero 22. wrześnią a nie wspominając nic o czynszu, wypowiedział mi lokal, twierdząc, że wyszła ustawa, która zabrania używać mieszkalnych lokali na „interesy”.

Odnosząc się równocześnie do Sądu z prośbą o wyznaczenie mi wysokości czynszu, który składać będę w depozycie na rzecz tego gospodarza, upraszam Szan. Redakcję o wyjaśnienie, jak należy interpretować odnośną ustawę, o ile takowa weszła lub wejdzie w życie. Bo wedle twierdzeń niektórych gospodarzy-kamieniczników, wszystkie lokale, zajęte obecnie przez redakcję, bibliotki, kancelarie itp. nie mogą znajdować się w mieszkalnych lokalach tylko we frontowych sklepach lub ewentualnie na ulicy.

G. Hanulak

Kronika sportowa.

PIŁKA NOŻNA.

Finlandja—Polska 5:3 (3:1). Zawody piłki nożnej między Polską a Finlandją zakończyły się wynikiem 5:3 (3:1) na korzyść Finlandji. Boisko, z powodu deszczu rozmekło. Sport polski poniósł więc znowu porażkę na terenie międzynarodowym. Do księgi w takim

stosunku byliśmy przygotowani, gdyż nasz polski, pozbawiony najlepszych graczy Cracovii oraz Pogoni, nie mógł bezwzględnie zwyciężyć. Nie można jednak powiedzieć, że występ nasz był niewystający. Przez wojskowość oficerów Markiewicza i Reymana, —graczy 20 pp., a to ze względu na rozgrywkę o mistrzostwo armji. Egoizm sportowy klubu 20 pp. zasługuje w zupełności na potępienie wobec ważności występów sportu polskiego —na międzynarodowej arenie. Przypuszczamy, że zaiste (takie więcej się nie powtórzy i żaden z polskich klubów sportowych tak wojskowych jak cywilnych nie zechce być gospodarzem polskiego sportu zagranicą.

Brody. Drużyna piłki nożnej Akad. Zw. Sport. ze Lwowa rozegrała z miejscowym „Lubiczem” dwa zawody. W sobotnim spotkaniu Lubicz pobił A. Z. S. w stosunku 3:0 (1:0), zaś w niedzielę uległ Lubicz w tym samym stosunku gościom 3:0 (1:0). Pierwszego dnia grali Akademicy w dziesiątkę, zaś drugiego dnia obie drużyny w kompletach. Sędzia ze soboty p. Niedźwirski z A. Z. S. stroniemy dla swoich, sędzia niedzielny p. Delecki zadowolony.

Złoczów. Jehuda (Tarnopol)—Złoczowia 2:1 (2:1). Zawody towarzyskie. Gimnazjum III. (Lwów)—Gimnazjum „Janina” 1:1 (1:1). Zawody towarzyskie.

Praga 22. września. Slavia—Victoria Nusie 6:0; D. F. C. (rezerwa)—Union VII. 2:2; Union Žižkov—Sparta Koszów.

Wiedeń. Vienna—M. Obwód Buda-pesz 0:0, Slovan—Rag 1:1.

Z teatru.

TEATR WIELKI:

Wtorek 24. września o godz. 7.30 „Bajki” balet fantas. w 3 akt. O. Nedbala (występ Kirsanowej i Fortunata) (premiera).

TEATR MAŁY:

Wtorek 25. września o godz. 7.30 „Musisz być moją” kom. w 3 aktach. (30% zniżki).

TEATR NOWOŚCI:

Wtorek 25. września o godz. 7.30 „Szkoła kokot” farsa w 3 akt.

Helena Zboińska-Ruszkowska, znakomita śpiewaczka polska, wystąpi z jedynym w tym sezonie koncertem w

Wyjaśnienia i porady w sprawach ogłoszeń zupełnie bezpłatnie w Administracji Lwów, Sokoła 4.

OGŁOSZENIA

Oddział dla ogłoszeń otwarty cały dzień do godziny 7-mej wieczorem bez przerwy. —

FUTRA SPORTOWE · PODRÓŻNE KURTKI · SWITKI

ST WRONSKIEGO · SYNOWIE
I OW PIMARJACKI 10

Nauka i wychowanie

LEKCIJ FORTEPIANU udziela Marja Michałowska, uczenica Michałowskiego, Obozowa Nr. 6 II. p. 6740

BEZPRZYKŁADNE. Osobę niemuzyczną wyuczę w paru lekcjach sztuki dobierania basów, temsamem gry ze słuchu na fortepianie. Inżynier Chrzanowski, Zimorowicza 6. 6721

NOWA WYPOŻYCZALNIA KSIĄZEK we Lwowie. Chcesz przeczytać najnowsze powieści, idź do wytwornie urządzonej Czytelni Nowości przy Księgarni Nauczycielskiej, Batorego l. 12 (Hotel Austria). 6739-3

Małżeństwa

DLA CÓRKI MOJEJ bardzo przystojnej młodej słuchaczki uniwersytetu, posiadającej 300.000.000 Mp. w gotówce, urządzone mieszkanie, szukam również zamożnego i inteligentnego męża, żyda, na odpowiednim stanowisku. Kupcy i lekarze mają pierwszeństwo. Oferty nie anonimowe możliwie z fotografią nadsyłać pod „Cudzoziemiec”. 6747

Pesady i prace

DZIEWCZYNE do dziecka 3-letniego na przed- i południe poszukuje Wurzel i Daar, Pasaż Mikolascha. 6712-3

PIERWSZORZĘDNEJ KRAJCYNI, mogącej prowadzić samodzielnie dział konfekcji damskiej poszukuje „Szwajnia Koła Polek”. Zgłaszać się na ul. Legionów l. 3, prawa oficyna l. piętro, między 10 i 12 rano i 4—6 popoł. 6733

MAGISTER FARMACJI bardzo błęgly przyjmie posadę lub zastępcę. Wiadomość u aptekarza Dursta, Hoffmana 5. 6745

BIURO Niemieczynowskiej, Lwów, plac Akademicki 3, poleca nauczycielki, instruktorów, Francuski, Niemki, Polki iroebianki, zarządczynię, klucznicę, oficjalistów gospodarczych, lasowych, ogrodników, kucharzy, oraz służbę wszystkich zawodów. 6707-3

PANNA z dobrego domu poszukuje jakiegokolwiek zajęcia w domu katolickim. Zgłoszenia do Adm. „Gazety Por.” pod Zającok. 6725

Kupno, sprzedaż, zamiana

SWIĄTLANIE dębowa nowa sprzedam. Badenich 7. II. p. na lewo od 3—4. 6735

OKAZYJNIE DO SPRZEDANIA jeden pierścionek męski z brylantem 1 3/4 karatu; jeden pierścionek damski z brylantami łącznie 1 karat; i jeden pierścionek damski z brylantami łącznie 3/4 karatu. Obejrzeć można w grzeszności przy kawiarni Harklowej ul. „Hera”. Lwów, Rynek 10 (na bramie) Sprzedaż umiarkowana psychicznie. 674-3

Firma prookołowana
GUSTAW FRIEDMANN **we Lwowie**
ul. Łona Sapieży 49.

Dostawa węgla i kołsu

Telef. 718.

dostarcza ze swego składu na Dworcu Czernowieckim, tor V. suche drewno bukowe rebane po cenie Mk. 950.000 za 1 tonę, wraz z dostawą do domu w ciągu 24 godzin od chwili zamówienia do najodleglejszych dzielnic miasta. 6053

FORTEPIAN koncertowy „Schweighofer” okazynie do sprzedania. Wiadomość: A. Kolesza, Sykstuska 10. 6709-3

KAMIENICA jednopiętrowa w okolicy placu Jura z ogrodem 250 sążni. Trzypokojowe mieszkanie wolne. Zgłoszenia do Adm. pod „Stanisław”. 6722

SPRZEDAM 3/4 domu i 2 parcele budowlane lub zamienie na dom z wolnym mieszkaniem, ewentualnie za dopłatą. Zgłoszenia pod „12.000 złp.” 6720

OKNA w większej ilości o wymiarze 85x110, 130x110 i 85x155 ma na składzie do sprzedania fabryka stolarska **MARCIN PRUGAR I SYN**, Lwów Sopińskiego 7. 6746-5

Zgubiono, znaleziono

W DNIU 22. VIII. r. b. w pociągu idącym z Hasiatyna do Tarnopola na st. Tarnopol w wagonie III. klasy zapomniana teczka z dokumentami na imię Walerego Sokołowskiego: dokumenty geroldyjne rodu szlacheckiego, książeczka wojskowa wydana przez P. K. U. Brześć, akt uznania obywatelstwa L. 806/2 II. wydany przez Starostwo Krzemienieckie, świadectwa szkolne, zaświadczenia służbowe i inne. Laskawego znalazcę proszę o zwrot za wynagrodzeniem. Brześć n/B., Okręgowa Dyrekcja Odbudowy. 586-3

Poznała

DIA FINANSOWANIA sensacyjnego wynalazku w branży obuwia poszukuje energicznego przemysłowca. Zgłoszenia pod „Kolumb” do administracji. 6730

KILKADZIESIAT MILJONÓW rozpozycze. Bliższe informacje Lwów, Chorażczyzna 22 II. piętro na prawo 6732

ARTUR SMUTNY, stroiciel fortepianów, Chmielowskiego 5, przyjmuje strojenia i reparacje. 6729-3

MILJONÓW i więcej dam za wyrobienie posady biurowej państwowej lub bankowej, ewentualnie w przemyśle. Zgłoszenia pod „Zdemob. oficer Foss”, biuro dzienników Buchstała. 6723-2

UNIEWAŻNIA SIĘ zgubioną kartę tymczasową demobilizacji na nazwisko Dr. Joachim Mucha kap. lek. w rezerwie, wystawiona przez komp. Sanit. N. II. w Garbafce. 6724

ZGUBIONĄ książkę wojskową na nazwisko Franciszek Goldman unieważniam. 6719

UNIEWAŻNIAM zgubione zaświadczenie na wyjazd do Francji wystawione przez Pow. Komende Uzupełnień w Buczaczu na imię Emilian (Zukorski) Zukorski s. Michała w Jazłowie. 385

BIELIZNĘ męską, damską, pościelową przyjmuje do szycia Szwalnia Teatryjska 1A. 5449-12

MŁYŃSKIE ŁUSZCZARKI fabrykot Bracia Seck, Drezno, poleca do natychmiastowej dostawy Rolindustria S. A. Lwów, Fredry 9. 5499-8

MŁYŃSKIE kompletne urządzenia, dostarcza natychmiast ze składu Riesel, Schieber i Friedländer, Lwów, Braterjowska 11A. 6002-6

ŻARÓWKI oryginalne Philippa po cenie fabrycznej, nabyć można u firmy Henryk Soganecheln, Sienkiewicza 8., róg Lindego. 6092-2

Dr. SCHWARZ Specj. chorób wenerycznych i skórnych, b. sekundar. szpitala p-wsz b. Lwów, Słowackiego 4, naprz. gł. poczty. Leczenie plam, brodawek, włosów elektrolyz. i lampą kwarcową. 6046-1

KAWALER, wyższy urzędnik, poszukuje natychmiast w centrum prz. rodznie dwóch ładnie umeblowanych pokoi z osobnym wejściem oraz koniecznym urządzeniem łazienek. Cena obojętna. Oferty pod: „Natychmiast”. 6715-2

DWA PŁUGI

motorowe Kormika sześć- i siedmioskobowce, w dobrym stanie do sprzedania, oraz dwa ciężarowe automobile. **Kalisz, Staszycyca 1. 21. T-wo Charjan.** 169-1

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych **Dr. Michał Salpeter.** Lwów, Sykstuska 17, ord. od 8-9 i 12-6 278

OSTRZEŻENIE:

Niniejszem podaje się do publicznej wiadomości, że żadnych mieszkań ani też lokali sklepowych w realnościach Pasażu Mikolascha, t. j. realn. Kopernika 1, Pasażu środkowym, tudzież w realności Sienkiewicza 6, nikomu odstępować, ani też podnajmować bez wiedzy i zezwolenia Zarządu Pasażu Mikolascha nie wolno, oraz, że Zarząd żadnej transakcji tego rodzaju nie uzna, a odnośny kontrahent narazić się może tylko na utratę pieniędzy i niepożrebny proces. 565 Zarząd Pasażu Mikolascha.

ŻURNAL:
Kroje wytworne i praktyczne w języku polskim, bogato ilustrowany, na sezon: **Jesień i zima 1923/4 r.** — 700 MODELI —

PLASZCZE KOSTJUMY SUKNIE BLUZI SPÓDNICE FARTUCHY BIELIZNA DROBIAZGI MODY

ubrania sukienki szkolne ubranka do zabawy kamizelki kurtki dla Pań i panienek młodzieńców, dzieci

od najskromniejszych do najwykwintniejszych. Do wszystkich modeli żurnalu, na wszystkie wielkości dostarczamy **GOTOWY KRÓJ**, zaopatrzone w szczegółowe ilustrowane objaśnienia w języku polskim. Cena sprzedaży tylko Mk. 60.000.—. Do nabycia we wszystkich księgarniach kolejowych, w biurze dzienników Towarzystwa „Ruch” — Lwów, Kilińskiego 1., oraz we wszystkich księgarniach miejskich i składach żurnali. Odsprzedawcom wysokie rabaty. 409-3

Uryginalne be gijskie wiroówki do mleka „MELOTTE”

znane powszechnie w czasach przedwojennych posiada znowu na składzie i dostarcza

Syndykat rolniczy S. A. Lwów, pl. Marjański 10. 6071-1

Lekarz chorób wenerycznych i skórnych **Dr. A. NADEL** ordynuje pl. Halicki 7 od 12-5. nad kawiarnią Centralną 5328-3

Dr. MAKSYMILAN ROLLER Specjalista chorób skóry. Leczenie łuszczyki kłowej — obojętnie o d. 2-4 Lwów, Bożmierzowska 35 5327

Specjalista chorób skórno-wenerycznych **Dr. Ignacy Löwenheik** ord. Trybunalska 4 (obok Ryku) 2-1 i 3-6. 6744

MEBLE KLUBOWE, MATERACE, OTOMANY oraz wszelkie przerobki i obrot mebli sprzedaje i wykonuje na t. n. w pracowni tapicerskiej 6711 **LEONA MATWIJOWSKIEGO** Lwów, Chorażczyzna 23.

ŻARÓWKI najtrwałość i najtańsze poleca 6713 konc. przedsięb. elektro-techniczne **Stanisław Lechowski** Chorażczyzna 10. Stare żarówki za dopłatą w mieniam.

Posciel Dywany, Chodniki, Firany, Kocy, Koce, Poduszki poleca 181 **K. Skibiński** ul. Kopernika 4. (naprzeciw Szkoły nr 1)

ZEGARKI 60-0 naprawia precyzyjnie **H. Gutterman**, Sykstuska 14.

BATERIE, LATARKI kieszonkowe, zapalniczki, żaróweczki itp. w wielkim wyborze Hurtownie i detalicznie poleca **A. FRIEDFELD**, Lwów, ul. Jagiellońska 19. 413-19

TOMASYNE LUKSEMBURSKA z natychmiastową dostawą w każdej żądanej ilości dostarcza 6056-2 z magazynów we **LWOWIE** oraz **JAROSŁAWIU** **BANK ROLNICZY S. A. WE LWOWIE.**

P. T. Właściciele lasów! Wytrawny przemysłowiec drzewny, obeznany ze wszechstronną nowoczesną przeróbką drzewa materiałowego, posiadający rozległe stosunki eksportu drzewnego, obejmuje kompleksy lasowe do wymanipulowania **własnym wkładem** za udział w zysku. — Zaręcza wysokie dochody. Łaskawe zgłoszenia pod »Przemysł wiec drzewny« do Biura ogłoszeń Brücka, Lwów, Kościuszki 2. 6748

Należność pocztową opłacono tymczasem — Prenumerata miesięczna 135.000 Mk. — Z dostawą na miejscu lub z przesyłką pocztową 150.000 Mk. — Za granicą 180.000 Mk. — Redakcja: Lwów, ul. Senatorska 6. — Administracja ul. Sokoła 4. — Telefon Redakcji w dzień Nr 15, a w nocny począwszy od godz. 8 wieczorem Nr. 230. — Telefon Administracji 291.

Z drukarni Polskiej pod zarz. Z. Kiebusiewicza, we Lwowie. Odpow. redaktor: MARJAN MACHALSKI